

Kuusipalaa2020

VINKKEJÄ JA VASTAUKSET

Kiitos osallistumisestanne Tuuspartion järjestämiin Kuusipalaa2020-partiotaitokilpailuihin. Uskon, että onnistuimme tunnuksemme mukaisesti ”Hieno reitti, hauskat tehtävät, paras partiokokemuksesi”.

Jotta seuraavasta kisastanne tulisi vielä parempi, haluan tarjota teille muutamia vinkkejä.

Mikko Lamminpää
Kilpailunjohtaja

VINKKEJÄ TULEVIIN KISOIHIN

Ennakkovalmistelut

1 Tutustukaa tehtäväluetteloon

Tehtäväluettelo antaa vihjeitä kilpailun tehtävistä. Usein tehtävien nimet on puettu arvoituksellisesti, mutta tarkkaan pohtimalla ne saa avautumaan. Esimerkiksi Kätevyys-tehtäväosiossa oleva Ötökkäpala kertoo melko selvästi, että kyseessä on ötökkähotelli.

2 Tutustukaa kisapaikkakuntaan.

Usein tehtävissä on jotain kuntaan, sen historiaan, perinteisiin, luontoon tai ajankohtaisiin asioihin liittyviä tehtäviä. Tuusulassa juhlitaan -osiossa oli kaksi tehtävää Tarinapalat ja Taidepalat. Tänä vuonna tuli kuluneeksi 150 vuotta Tuusulassa kuolleen Aleksis Kiven kirjoittaman Seitsemän veljestä -romaanin julkaisemisesta. Niinpä kysyimme tuosta romaanista. Tuusulan merkittävimmät nähtävyydet muodostuvat Tuusulanjärven rannoille reilu vuosisata sitten rakentuneen taitelijayhteisön museokodeista. Tokihan meidän täytyi kysyä niistä.

3 Lukekaa ennako-ohje tarkkaan.

Ennako-ohjeessa kerrotaan mm. ajo-ohjeet, kilpailun aikataulu, tieto osallistumismaksuun sisältyvästä ruokailusta (se voidaan tarjoilla kilpailun aikana tai maalissa) ja pakolliset varusteet, joista saa lisävinkkejä tehtäviin.

4 Varusteet

Ennako-ohjeessa luetellaan sääntöjen mukaiset pakolliset varusteet ja tehtävissä tarvittavat varusteet. Ne varusteet eivät kuitenkaan riitä, vaan mukaan tarvitaan muutakin.

Tarkistakaa vartion varusteiden kunto sekä kunnostakaa ja täydentäkää ne hyvissä ajoin. Tylsään sahaan kannattaa vaihtaa terä, ja laavun heikot narut on syytä vaihtaa uusiin. Kokeilkaa uusia varusteita ennen kisaa, jotta osaatte vaikkapa vaihtaa poraan terän, pystyttää erikoisen laavun tai tiedätte, mitä polttoainetta uusi keitin tarvitsee.

Pienistäkin varusteita voi olla paljon iloa. Jokainen tarvitsee kynän tai pari. Molemmista päistä teroitettua lyijykynän lisäksi suosittelen yksinkertaista kuulakärkikynää ja tussia. Ne tulee olla helposti saatavilla. Kirjoitusaluslataksi käy vaikka leikkuulauta, jota voi käyttää myös ruokatehtävissä. Rannekello on nokkela, joskin harvinaistunut kapine. Sillä on helppo kellottaa tehtäviin kuluva aika. Ensiapupaketti pitää olla taskussa tai repussa päällimmäisenä – muuten se on vain jälkihuoltopaketti. Nuotion saa syttymään vaivatta, kun repusta kaivaa esiin lämpökynntilän ja vesitiiviisti pakatut kiehiset. Makuualustaa tarvitsee monesti päivän aikana. Kevyt avaruushuopa on nokkela alustana kätevyystehtävissä, ensiavussa, taukotakkina ja yörastilla alustana. Kaikilla vartionjäsenillä ei luonnollisesti tarvitse olla kaikkea, vaan varusteet voidaan jakaa vartion kesken. Yösarjan vartiossa kaikilla kannattaa olla silti pieni rullamitta.

Ruoanlaittoa varten varusteluettelossa mainitut kattila ja keitin eivät oikein riitä. Ottakaa mukaan mitta-astia (toimii myös mukina), paistinlasta, edellä mainittu leikkuulauta ja alumiinifoliota.

5 Suunnistus

Kilpailussa vartiot kulkevat rastilta toiselle itse suunnistaen. Niinpä kannattaa harjoitella suunnistustaitoja ja kerrata karttamerkit. Lisäksi kannattaa etukäteen pohtia, kuka tai ketkä huolehtivat kisassa suunnistuksesta. Suunnistajan tulisi mieluusti olla joku muu kuin vartionjohtaja, jotta hän voi keskittyä vartion johtamiseen ja tehtävien jakoon. Yösarjat saavat yleensä jakaantua suunnistustehtävissä, joten vartio tarvitsee kaksi tai kolme kartanlukijaa.

Karttaa ei kannata tunkea reppuun tai edes takintaskuun, vaan pitää koko ajan esillä vedenkestävästi pakattuna, jotta sitä tulee luettua tarpeeksi usein – varsinkin polkujen risteyksissä.

6 Sää

Sääennusteita seuraamalla pystyy valitsemaan oikeat varusteet. Kunnollinen sadetakki ja vedenkestävät jalkineet ovat oiva valinta sateessa. Yösarjalaisten kannattaa pakata lämmin välikerros, pipo ja hanskat myös kevät- ja syyskisoihin. Aurinkoista kevätpäivää voi seurata jopa pakkasyö.

7 Harjoitelkaa yhdessä

Partiotaitokilpailuissa mitataan vartion tietoja, taitoja, nokkeluutta, ongelmanratkaisutaitoa, työnjakoa ja yhteistyötä. Harjoitelkaa niitä. Jokainen vartionjäsen voi keksiä pari tehtävää, jotka sitten tehdään yhdessä. Harjoitelkaa etenkin ensiapua, suunnistusta, varusteiden käyttöä ja pakkaamista. Käykää yhdessä iltarasteilla. Yleisimmät solmut, köytökset ja pujokset ovat kaikkien hallittavia perustaitoja.

Kisapaikalla

1 Saapukaa ajoissa

Kun saavutte ajoissa, ehditte lukea kisaohjeen huolellisesti, pakata kisareput, jutella vartiolaisten kanssa kisan kulusta, käydä vessassa, täyttää juomapullot ja vaihtaa kuulumiset tuttujen kanssa. Kiireessä ohjeet jäävät lukematta ja homma voi mennä pieleen heti alusta alkaen.

2 Lähtö

Siirtykää lähtöpaikalle ohjeiden mukaisesti, niin välttytte turhalta sähläykseltä. Lukekaa kaikki lähdössä jaettava materiaali. Usein lähdössä jaetaan pari-kolme tehtävää. Miettikää, kuka tekee mitään ja missä järjestyksessä. Kaikille riittää puuhaa. Maastoon ei ole kiirettä: lukekaa karttaa huolellisesti, älkääkään seuratko muita sokeasti, sillä monesti ensimmäinen rasti on eri sarjoilla eri paikassa.

Kisan aikana

1 Kulkeminen

Rastien väliset taipaleet kannattaa kulkea vartiolle sopivalla nopeudella. Liika kiirehtiminen tuhlaa voimia ja heikentää tehtäviin keskittymistä. Turha vetelehtiminen taas venyttää patikointiin kuluvaan aikaan, mikä saattaa johtaa eväiden loppumiseen kesken kaiken tai pimeys pääsee yllättämään ennen yörastia. On myös kilpailun järjestäjiä kohtaan reilua kulkea eikä lorvia.

Matkatehtävällä tarkoitetaan tehtävää, jota voi tehdä rastiväleillä. Miettikää, kannattaako se tehdä ennen pimeää vai vasta yörastilla tai löytyykö matkalta kenties sen tekoon sopiva paikka.

Jonotusaikaa kannattaa hyödyntää matkatehtävään.

2 Reitin valinta

Partiotaitokilpailu ei ole suunnistuskilpailu. Rastit ovat selkeillä paikoilla, ja ne näkee ja kuulee yleensä jo kaukaa. Tärkeää on valita vartion taidoille ja voimille sopivat reitit. Päiväsaikaan on ihan ok oikaista helppoa mäntykangasta pitkin, mutta pimeään tullen kannattaa pysyä polulla, vaikka se kiertäisikin hiukan. Synkän korven läpi oikaisu saattaa eksyttää vartion tai ainakin aiheuttaa epävarmuutta, ajanhukkaa ja riitelyä. Lukekaa karttaa koko ajan ja olkaa koko ajan tarkoin selvillä, missä olette. Tunnistakaa kaikki kartalla olevat maamerkit. Pysähtykää kaikissa polkujen ja teiden

risteyksissä, ja tarkistakaa kompassista, mihin teidän pitää mennä. Väärää tietä pitkin pääsee nopeasti hukkan teille.

3 Rastin lähestyminen

Varmistakaa, että olette tulossa oikealle rastille. Hiljentäkää vauhtia ja miettikää, mitkä tehtävät ovat vielä edessä ja pohtikaa, kenellä on missäkin tehtävässä tarvittavat varusteet.

Sopikaa, kuka tekee hätäilmoituksen ensiapurastilla.

4 Tehtäväkäskyt

Järjestäjät eivät yleensä saa antaa suullisia ohjeita, vaan kaikki on kirjoitettu tehtäväkäskyihin ja niiden liitteisiin. Katsokaa arvosteluperusteista, mihin seikkoihin kannattaa keskittyä. On turha viimeistellä hiekkapaperilla, jos käsityöstä arvostellaan vain mitat. Mikäli tehtävän suorittamiseen on annettu määräaika, ei aikaa tule ylittää, sillä se usein nolaa pisteet. Muistakaa merkitä vastauslomakkeisiin ja kilpailukortteihin vartion nimi ja numero.

5 Yörasti

Yösarjalaiset viettävät yörastilla pitkän tovin illan tunteista aamunsarastukseen, noin kolmanneksen kilpailun kestosta. Yörastilla ahertamisen uutteruudella ratkaistaan sijoitukset. Ottakaa laavu, johon mahtuu koko vartio. Pohtikaa, onko parempi ottaa alumiinisalot vai tehdä laavupuut yörastilla annetuista riu'uksista. Majoitustehtävässä arvostellaan usein majoitteen pystytys, leirin turvallisuus ja sammutusvesi sekä vartion poistumisen jälkeen nuotion sammutus ja leirin siisteys.

Tehtäväkäskyt kannattaa lukea heti tarkoin, sillä yleensä tehtävien luovutuksella on tarkat, jopa kireät määräajat. Ehkä tunnin kuluttua alkaakin jo viestisuunnistus! Pystyttäkää leiri huolellisesti, älkääkö luottako siihen, ettei yöllä sada tai tuule.

Tehtävät on suunniteltu siten, että niissä riittää kaikille runsaasti tekemistä, ja niitä on syytä tehdä yhtä aikaa. Ruoan kypsyessä pääkokkinnekin ehtii väsäätä kätevyystehtävää.

Yörastilla on oltava 3, 4 tai 5 tuntia tehtävätöntä aikaa, joka kannattaa käyttää lepoon. Niinpä mukaan tarvitaan lämmin, mutta kevyt makuupussi. Tarkistakaa aamun lähtöaika ennen kuin suljette silmänne.

Aamutoimet ja leirin purku tulee sujua nopeasti, ettei vartionne myöhästy aamun ensimmäisestä tehtävästä, joka voi olla vaikkapa suunnistus.

6 Muistakaa pitää hauskaa

Partio on iloinen leikki, joka sopii kaikenikäisille, -kokoisille ja -taitoisille. Kukaan ei ole mestari syntyessään, vaan menestystä tulee, jos on tullakseen, askel kerrallaan edeten. Partiossa opitaan tekemällä - ja usein omista tai toisten virheistä.

OIKEAT VASTAUKSET

Luontopalat Vaeltajat

Sarvet ja jätökset kuuluivat näille

- 1 Hirvi
- 2 Valkohäntäpeura
- 3 Metsäkauris
- 4 Poro
- 5 Metso
- 6 Orava
- 7 Majava
- 8 Hirvi
- 9 Valkoposkihanhi
- 10 Poro

Arkipalat

- 1 Korkeintaan 50 grammaa painavan kirjeen postimaksu Suomessa on 1,75 €.
- 2 HSL:n aikuisten CD-vyöhykkeen kertalippu automaattista ostettuna maksaa 3,20 €.
- 3 Litra Pirkka kevytmaitoa maksaa K-marketissa 1,04 €.
- 4 Tiu (20 kpl) kananmunia painaa noin 1000 grammaa.
- 5 Riisi (500 kpl) A4-paperiarkkeja (210 mm x 297 mm) on 31 m²
- 6 Viivästyskorko on 7 %.
- 7 Yleinen arvonnäkövero Suomessa on 24 %.
- 8 Hirvenmetsästyskausi alkaa Uudellamaalla tänä vuonna 10.10.
- 9 16-vuotiaan ei tarvitse maksaa kalastonhoitomaksua, eli 0 €.
- 10 Kanamunan raakuuden tai kypsyyden saa selville pyörittämällä kananmunaa vaakatasossa: keitetty muna pyörii raakaa pidempään.

Karttapalat

Vinkkejä sai karttanäkymän lisäksi karttasanojen kielestä, korkeuslukemista ja paikannimistä. Kartoilla näkyi esimerkiksi Pitkä Helvetinjärvi, Torronsuo hiihtoreitti, Leam... (Lemmenjoki saameksi) ja Luostonoja.

Tarpojat

- 1 Sipoonkorpi
- 2 Repovesi
- 3 Nuuksio
- 4 Koli
- 5 Pallas-Ylläs
- 6 Helvetinjärvi
- 7 Lemmenjoki
- 8 Urho Kekkosen
- 9 Seitsemisen
- 10 Päijänne

Samoajat ja Kevyt

- 1 Sipoonkorpi
- 2 Repovesi
- 3 Nuuksio
- 4 Koli
- 5 Pallas-Ylläs
- 6 Helvetinjärvi
- 7 Lemmenjoki
- 8 Urho Kekkosen
- 9 Seitsemisen
- 10 Päijänne
- 11 Koli
- 12 Sipoonkorpi
- 13 Päijänne
- 14 Nuuksio
- 15 Pallas-Ylläs
- 16 Liesjärvi
- 17 Torronsuo
- 18 Lemmenjoki
- 19 Urho Kekkosen
- 20 Pyhä-Luosto

Vaeltajat

- 11 Koli
- 12 Sipoonkorpi
- 13 Päijänne

14 Nuuksio
15 Pallas-Ylläs
16 Liesjärvi
17 Torrnsuo
18 Lemmenjoki
19 Urho Kekkosen
20 Pyhä-Luosto

Apupalat

Tarpojat ja samoajat

Aivotärhdys
Älä jätä yksin
Jos lieviä oireita, voi olla kotona
Herätä yöllä 1-2 kertaa ja tarkista vastaako normaalisti

Nivelen nyrjähdys
Purista
Kohoasento
Aseta kylmä pussi napakalla sidoksella
Tarvittaessa lääkäriin

Pahoinpitelyepäily
Puutu asiaan välittömästi
Kysy lapselta huolenaiheista ja mitä on tapahtunut
Yhteys piiritoimistoon
Kirjaa muistiin keskustelu lapsen kanssa tarkasti
Tee lastensuojeluilmoitus ja ilmoita tarvittaessa poliisille

Vaeltajat ja kevyt

Aivoinfarkti
Soita hätänumeroon heti
Rauhoita autettavaa
Auta lepoasentoon
Tarkkaile tilaa apua odottaessa
Ilmoita muutoksista (tajunta, hengitys) heti hätäkeskukseen

Pahoinpitelyepäily
Puutu asiaan välittömästi
Kysy lapselta huolenaiheista ja mitä on tapahtunut
Ota yhteys piiritoimistoon
Kirjaa muistiin keskustelu lapsen kanssa tarkasti
Tee lastensuojeluilmoitus ja ilmoita tarvittaessa poliisille

Itsetuhoisuus
Älä jätä yksin
Keskustele, kysy suoraan
Selvitä tukikontaktit (perhe, terapeutti jne)
Anna hätäkontaktin numero ja ohjaa ammattiavun piiriin(päivystys tms.)

Taidepalat

Taiteilijat, heidän asuinpaikkansa ja teokset olivat

Tarpojat, Samoajat ja Kevyt

Juhani Aho	Ahola	Rautatie
J.H. Erkkö	Erkkola	Hämäläisten laulu
Pekka Halonen	Halosenniemi	Näkymä Sarvikalliolta
Eero Järnefelt	Suviranta	Raatajat rahanalaiset eli Kaski
Aleksis Kivi	Albert Stenvallin torppa	Kihlaus
Jean Sibelius	Ainola	Finlandia

Vaeltajilla lisäksi

Joonas Kokkonen	Villa Kokkonen	Viimeiset kiusaukset
Eino Leino	Onnela	Helkavirsiä

Tarinapalat

Tarpojat

- 1 Veljeksistä nuorin oli Eero
- 2 Veljeksistä vanhin oli Juhani.
- 3 Ensimmäisenä lukemaan oppi Eero.
- 4 Veljesten hevonen oli nimeltään Valko.
- 5 Veljekset rakensivat metsään uuden kodin, ja antoivat sille nimen Impivaara.
- 6 Veljekset pakenivat härkälaumaa Hiidenkivelle eli suurelle siirtolohkareelle.

Samoajat

- 1 Veljeksistä nuorin oli Eero.
- 2 Veljeksistä vanhin oli Juhani.
- 3 Ensimmäisenä lukemaan oppi Eero.
- 4 Kaksosia olivat Timo ja Lauri.
- 5 Kaksosia olivat myös Tuomas ja Aapo.
- 6 Veljesten hevonen oli nimeltään Valko.
- 7 Veljesten koirat olivat nimeltään Killi ja Kiiski.
- 8 Veljekset rakensivat metsään uuden kodin ja antoivat sille nimen Impivaara.
- 9 Veljekset pakenivat härkälaumaa Hiidenkivelle eli suurelle siirtolohkareelle.
- 10 Vanhimman veljeksien vaimon nimi oli Venla.

Vaeltajat

- 1 Seitsemän veljestä alkaa "Jukolan talo, eteläisessä Hämeessä, (seisoo erään mäen pohjoisella rinteellä, liki Toukolan kylää.)"
- 2 Veljesten isä kuoli kamppailussa karhun kanssa.
- 3 Veljesten hevonen oli nimeltään Valko.
- 4 Veljesten koirat olivat nimeltään Killi ja Kiiski.
- 5 Veljekset pakenivat turvaan Hiidenkivelle Viertolan härkiä.
- 6 Rajamäen rykmentti oli romaaniperhe.
- 7 Venlan kotitalon nimi oli Männistö.
- 8 Seitsemän veljestä -romaanin julkaistiin vuonna 1870.
- 9 Teoksen teillan arvonlehden Finlands Allmänna Tidning -lehdessä kirjoitti August Ahlqvist.
- 10 Kivi kirjoitti Seitsemän veljestä ja useimmat muut teoksensa Siuntion Fanjunkarsissa.
- 11 Nummisuutarit-näytelmä kertoo Eskon kosiomatkasta ja hääjuhlasta.
- 12 Mikko Vilkastus oli Eskon puhemies.

Lajipalat

Puulajit olivat

Tarpojat

- 1 Kataja

- 2 Mänty
- 3 Haapa
- 4 Hieskoivu
- 5 Tervaleppä
- 6 Kuusi
- 7 Harmaaleppä
- 8 Pihlaja
- 9 Tammi
- 10 Pähkinäpensas

Samoajat, Vaeltajat ja Kevyt

- 1 Vaahtera
- 2 Saarni
- 3 Haapa
- 4 Hieskoivu
- 5 Tervaleppä
- 6 Kuusi
- 7 Harmaaleppä
- 8 Pihlaja
- 9 Tammi
- 10 Pähkinäpensas

Pimeät palat

Oikeat marjat ja hedelmät olivat

- 1 Luumu
- 2 Päärynä
- 3 Mustikka
- 4 Karpalo
- 5 Tyrni
- 6 Mustaherukka

Sanapalat

- 1 Piirakka - venäjä, pirok
- 2 Rosteri - ruotsi, rostfri, ROSTFRI, ruosteeton, ruostumaton
- 3 Mesta - venäjä, paikka
- 4 Safari - swahili, alun perin arabia, matka
- 5 Anorakki - eskimokieli, hupullinen vesitiivis takki
- 6 Broileri - englantti, paistettu kana, broil = paistaa, suomeksi kananpoika
- 7 Juhannus - Juhannus on ollut alun perin muinaisuskontoon liittyvä juhla Suomessa, Ruotsissa ja Baltiassa. Johannes kastajan syntymäpäivä, josta Juhannus-nimi tulee.
- 8 Margariini - ranska, alun perin kreikka, margaron eli helmi – helmen värinen. Acide margarique (margariinihappo). Napoleon julisti kilpailun kalliin voin korvaavan ruoka-aineen keksimiseksi.
- 9 Karnevaali - latina, darnem levare, lihan pois ottaminen, paastoon laskeutuminen
- 10 Au pair - ranska, pair tarkoittaa samantapaista. Eli työn vaihtamista samanarvoisina pidettyihin asioihin, majoitukseen ja ravintoon ilman palkkaa.
- 11 Media - latina, medium. Väliaine, välittäjä, viestin välittäjä.
- 12 Metro - ranska, Chemin de fer metropolitain eli suurkaupungin rautatie, joka lyhentyi metroksi. Metropolis alun perin kreikasta, emokaupunki.
- 13 Tunturi - saame, tuoddar
- 14 Piknik - ranska, piquer-verbi, haeskella ruokaa, nique, pieni asia.
- 15 Akela – Rudyard Kiplingin Viidakkokirjassa susiemon nimi
- 16 Vessa - englantti, Water Closet, WC

17 Mono – suom, Monosen kenkätehtaan tekemä hiihtojalkine, jonka nimi tuli nimikilpailusta, monos, kreikkaa yksi, ainoa. Mono vakiintui hiihtojalkineen nimeksi.

18 Jeeppi – englantia, 1. USA:n armeijan käyttämä lyhenne: General Purpose -ajoneuvosta, GP eli jeeppi 2. Kippari-Kallen lemmikin Jeepin mukaan.

19 Termari, termospullo - muinaiskreikan thermos, lämmin, yhdysvaltalainen tuotemerkki

20 Rottinki - jalaji, rottinkipalmun tieteellinen nimi on Calamus rotang. Rottingin ja sen jalajinkielisen nimen toivat Eurooppaan hollantilaiset, jotka hallitsivat Indonesiaa siirtomaana 1600-luvulta lähtien.

21 Porstua - ruotsi, förstuga, etutupa eli eteinen

22 Suuli - ruotsi, sjul, katos, suoja, piharakennus. Käytössä länsirannikolla, erityisesti Satakunnassa

23 Tyyrpuuri - ruotsi, styrbord. Aluksen perästä katsoen oikea puoli eli ohjauspuoli, jolla viikinlaivoissa oli pitkä airomainen peräsin.

24 Kravatti - ranska, la croate, jolla tarkoitetaan kroatialaisten käyttämiä koristeellisia huiveja, jotka heillä oli solmittu kaulan ympärille 30-vuotisen sodan aikana eli 1618-1648.

25 Akillesjänne - hollanti/kreikka. Hollantilainen anatomi löysi kantajänteen ja päätti antaa sille Akilleus-tarinan mukaan latinankielisen nimen tendo Achillis. Akilles oli kreikkalaisen mytologian sotasankari, joka taisteli Troijan sodassa. Hänet oli voideltu voittamattomaksi, muttei kantapäätä, josta tuli hänen heikko kohtansa.

Solmupalat

Oikeat solmut olivat

Kahdeksikko

Merimiessolmu

Paalusolmu

Tuplakahdeksikko

Metsäpalat

1 Puntari

2 Merkintäkirves

3 Ketunraudat

4 Kuorimarauta

5 Taimilaatikonkantorinkka

6 Silitysrauta

7 Puristin

8 Suksen varakärki

9 Tukin halkaisijamitta

10 Hirsikaira

11 Pokasahan osia

12 Kylvölaite

13 Kahvinpaahdin

14 Saapasvarren lesti

Viestipalat

Sanat olivat planeettojen nimistä johdetut

1 Meri

2 Vene

3 Maali

4 Marsu

5 Jupina

6 Satu

7 Ura

8 Neppari